

2026 m. gegužės 20 d. Vilnius

**Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto biuro vedėjai:**

Jolantai Savickienei, el. paštu: [jolanta.savickiene@lrs.lt](mailto:jolanta.savickiene@lrs.lt)

**Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto nariams:**

Laurynui Šedvydžiui, el. paštu: [laurynas.sedvydis@lrs.lt](mailto:laurynas.sedvydis@lrs.lt)

Eugenijui Gentvilui, el. paštu: [eugenijus.gentvilas@lrs.lt](mailto:eugenijus.gentvilas@lrs.lt)

Matui Maldeikiui, el. paštu: [matas.maldeikis@lrs.lt](mailto:matas.maldeikis@lrs.lt)

Rūtai Miliūtei, el. paštu: [ruta.miliute@lrs.lt](mailto:ruta.miliute@lrs.lt)

Antanui Nedzinskui, el. paštu: [antanas.nedzinskas@lrs.lt](mailto:antanas.nedzinskas@lrs.lt)

Česlav Olševski, el. paštu: [ceslav.olsevski@lrs.lt](mailto:ceslav.olsevski@lrs.lt)

Jūratei Zailskienei, el. paštu: [jurate.zailskiene@lrs.lt](mailto:jurate.zailskiene@lrs.lt)

**Gerbiamas Seimo nary,**

Prašome, jei dar įmanoma, nepriimti siūlymo didinti vaikų amžiaus ribą nuo 12 iki 14 metų, kai jų tėvams suteikiami mamadieniai ar tėvadieniai.

Jeigu sprendimas vis dėlto bus priimtas, prašome kartu aiškiai numatyti, kad mamadieniai ateityje turi būti administruojami ir apmokami per „Sodrą“, o ne plečiami darbdavių sąskaita.

Prašome tai svarstyti dėl trijų priežasčių.

**A. Mamadienių plėtra didins socialinę įtampą darbo vietose.**

Kai papildomą poilsio dieną pasiima gydytojas, slaugytojas, mokytojas, darželio darbuotojas ar mažos komandos narys, jo darbą turi perimti kolegos. Todėl daliai tėvų ši teisė praktikoje tampa ne pagalba, o spaudimu ja nesinaudoti.

**B. Papildomos garantijos darbdavių sąskaita gali mažinti tėvų galimybes darbo rinkoje.**

Kuo daugiau garantijų finansuojama tiesiogiai darbdavio lėšomis, tuo didesnė rizika, kad darbuotojai su vaikais bus vertinami kaip brangesni ir sunkiau pakeičiami. Tai ypač jautru mažose įmonėse, pamaininiame darbe, švietime, sveikatos apsaugoje ir socialinėse paslaugose.

**C. Šeimoms reikia veikiančių paslaugų, pajamų ir būsto, o ne papildomos formalios teisės, kuria dalis tėvų negalės ramiai naudotis.**

Neturime tyrimų ar tėvų apklausų, kurios rodytų, kad papildomi mamadieniai skatintų gimstamumą. Nauda šeimoms kuria prieinamas būstas, geras darbas, pakankamos pajamos, darželiai, mokyklos ir sveikatos paslaugos.

Svarbu ir tai, kad dėl šio klausimo Trišalėje taryboje nebuvo sutarimo. Tokie sprendimai tiesiogiai veikia darbuotojus, darbdavius ir darbo organizavimą, todėl jų nereikėtų priimti skubant.

Taip pat verta įvertinti kitų šalių praktiką. Lietuvoje jau dabar turime plačią papildomų socialinių garantijų sistemą, o darbdavio sąskaita finansuojamos papildomos poilsio dienos nėra akivaizdus tarptautinis standartas.

2023 m., kaip SADM viceministras, pats skaičiavau, kiek galėčiau pasinaudoti įvairiomis apmokamomis poilsio dienomis, nes turiu 3 vaikus. Nustojau skaičiuoti ties daugiau nei puse metų. Tų dienų neėmiau, nes buvau atėjęs dirbti. Tačiau pats faktas rodo, kad prieš plečiant sistemą būtina įvertinti visą jau esamų garantijų apimtį.

Jeigu valstybė nori stiprinti pagalbą šeimoms, mamadieniai turi būti administruojami ir apmokami per „Sodrą“, panašiai kaip ligos išmokos. Tada naudojimasis šia garantija būtų matomas automatiškai, be naujų ataskaitų darbdaviams.

Tai išspręstų tris problemas iš karto: valstybė matytų realų naudojimąsi mamadieniais, darbdaviams neliktų tiesioginės finansinės naštos, o tėvai galėtų naudotis šia teise su mažesne įtampa darbo vietoje.

Todėl prašome šio siūlymo dabar nepriimti. Jei jis vis dėlto bus priimtas, prašome kartu aiškiai apsispręsti, kad mamadieniai turi būti apmokami ir administruojami per „Sodrą“, o ne plečiami darbdavių sąskaita.

Pagarbiai

Vytautas Šilinskas

Asociacijos vykdomasis direktorius

